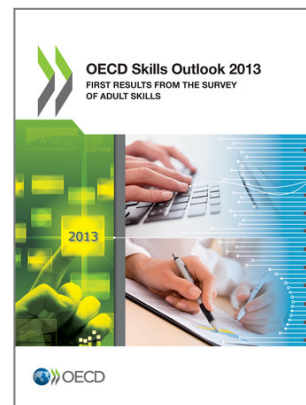

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/9789264204256-en

תמונת המיומנויות ב-OECD ל-2013. תוצאות ראשונות מן הסקר להערכת מיומנויות אצל מבוגרים

תקציר בעברית

המהפכה הטכנולוגית שהחלה בעשורים האחרונים של המאה העשרים השפיעה על כל היבטי החיים כמעט במאה העשרים ואחת: החל מהאופן שבו אנחנו "מדברים" עם ידידינו ויקירינו, עבור בדרך שבה אנחנו רוכשים מוצרים, ועד עבודתנו - מבחינת הדרך והמקום שבהם היא מתבצעת. שירותי תחבורה ותקשורת מהירים ויעילים יותר הקלו על תנועת אנשים, סחורות, שירותים והון ברחבי העולם, והובילו לגלובליזציה של הכלכלות. התמורות החברתיות והכלכליות הללו שינו, בתורן, גם את הביקוש לכישורים. לנוכח המיכון ההולך וגובר של מטלות מסוימות המצריכות מיומנות נמוכה, יורד הצורך בכישורים קוגניטיביים וידיניים לביצוע עבודות רוטיניות, בשעה שעולה הביקוש לכישורי עיבוד מידע ולכישורים קוגניטיביים ובינאישיים גבוהים אחרים. בנוסף לשליטה בכישורים הספציפיים לעיסוקם, על עובדים במאה העשרים ואחת לשאת באמתחתם מאגר של מיומנויות עיבוד מידע וכן מיומנויות כלליות שונות – לרבות תקשורת בינאישית, ניהול עצמי, ויכולת ללמוד – שבאמצעותן יוכלו להתמודד עם מצבי חוסר הוודאות של שוק עבודה המשתנה במהירות.

הסקר להערכת מיומנויות אצל מבוגרים (PIAAC) נועד לספק תובנות לגבי זמינותם של כמה מכישורי המפתח הללו בחברה ולגבי אופן השימוש בהם בעבודה ובבית. הוא מודד ישירות כישורי עיבוד מידע בכמה מישורים: כישורי קריאה וכתביה, כישורים מתמטיים, ופתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה. להלן כמה מן הממצאים העיקריים:

יכולותיהם של המבוגרים בפרמטרים הנבדקים: קריאה וכתביה, מתמטיקה ופתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה

- ברוב המדינות, אחוזים משמעותיים מן המבוגרים מפגינים רמות יכולת נמוכות בסולמות כישורי הקריאה והכתביה והכישורים המתמטיים. במדינות המעורבות במחקר, בין 4.9% ל-27.7% מן המבוגרים דורגו רק ברמות הנמוכות ביותר של כישורי קריאה וכתביה, ואילו 8.1% עד 31.7% דורגו רק ברמות הנמוכות ביותר של כישורים מתמטיים.
- במדינות רבות, חלקים גדולים באוכלוסייה חסרים כל ניסיון בתחום של טכנולוגיות מידע ותקשורת (ICT), או חסרים את כישורי הבסיס הדרושים כדי להשתמש בהן למטלות יומיומיות רבות. הטווח נע בין פחות מ-7% מבני ה-16-65 בהולנד, נורבגיה ושבדיה עד כ-23% או יותר באיטליה, ספרד, פולין, קוריאה והרפובליקה הסלובקית. אפילו בקרב מבוגרים עם כישורי מחשב, רובם השיגו ציון התואם את הרמה הנמוכה ביותר בסולם של פתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה.
- רק בין 2.9% ו-8.8% מן המבוגרים מפגינים את רמת היכולת הגבוהה ביותר בסולם של פתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה.

הקשר בין מאפיינים סוציו-דמוגרפיים מסוימים לרמת הכישורים

- ציוניהם של מבוגרים בעלי השכלה שלישונית (tertiary) גבוהים ב-36 נקודות בממוצע - שהן שווה-ערך לחמש שנות לימודים פורמליים – מאלה של מבוגרים אשר השלימו השכלה הנמוכה ברמתה מהשכלה על-יסודית גבוהה (upper secondary), וזאת בהתחשב כבר במאפיינים אחרים.
- השילוב בין חינוך ראשוני דל והעדר הזדמנויות להמשך שיפור היכולות עלול פוטנציאלית להתפתח לכדי מעגל קסמים שבו יכולות מעוטות מובילות לעוד פחות הזדמנויות להמשך פיתוח היכולות ולהפך.
- מהגרים ששפת אמם זרה מפגינים רמה נמוכה בהרבה של כישורי קריאה וכתביה, כישורים מתמטיים וכישורי פתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה בהשוואה למבוגרים ילידי המקום שהשפה הראשונה או השנייה שלמדו כילדים זהה לשפה שבה התבצעה ההערכה, גם בהתחשב בגורמים נוספים.

- בעוד שמבוגרים בגיל מתקדם יותר פחות מיומנים מן המבוגרים הצעירים יותר, גודל הפער בין הדורות משתנה באופן ניכר בין מדינות, ומלמד ככל הנראה שמדיניות ונסיבות אחרות עשויות להחליש את השפעת הגורמים האחרים לקשר השלילי הקיים, מעבר לכך, בין כישורי מפתח בתחום של עיבוד מידע לגיל.
- גברים משיגים ציונים גבוהים יותר מנשים בכישורים מתמטיים ובפתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה, אך הפער אינו גדול ומצטמצם עוד יותר כאשר מביאים בחשבון מאפיינים אחרים. בין מבוגרים צעירים יותר, הפער המגדרי ביכולות זניח.

אופן השימוש בכישורים במקום העבודה

- השימוש בכישורים במקום העבודה משפיע על מספר תופעות בשוק העבודה, לרבות פריון ופערי שכר בין המינים.
- אין זה נדיר שעובדים מיומנים יותר עושים בעבודה שימוש פחות אינטנסיבי בכישוריהם לעומת עובדים מיומנים פחות. הדבר מצביע על כך שמקרים של חוסר התאמה בין רמת כישורים וניצול כישורים במקום העבודה נפוצים.
- עיסוקו של הפרט קשור קשר חזק יותר לאופן שבו הוא משתמש בכישוריו בעבודה מאשר לרמת ההשכלה שהגיע אליה או לסוג חוזה התעסוקה שלו.
- כ-21% מן העובדים הם בעלי כישורים גבוהים מדי לעבודתם, ו-13% הם בעלי כישורים נמוכים מדי לעבודתם. הדבר משפיע משמעותית על רמות שכר ופריון.

ניצול מפתחים, משמרים ומאבדים כישורים

- רמת היכולות בתחומים של קריאה וכתבייה, כישורים מתמטיים ופתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה קשור הדוק לגיל. היא מגיעה לשיאה סביב גיל 30 ואז דועכת בהדרגה, כאשר קבוצות הגיל המבוגרות ביותר מפגינות רמות מיומנות נמוכות יותר מקבוצות הגיל הצעירות ביותר. הדעיכה ביכולת עם הזמן קשורה הן להבדלים בכמות ובאיכות ההזדמנויות שהיו לאנשים לפתח ולשמר את כישוריהם (בפרט, אך לא רק, באמצעות השכלה והדרכה פורמליות) לאורך חייהם, והן להשפעות ההזדקנות הביולוגית.
- ברמה הארצית, קיים קשר ברור בין מידת ההשתתפות בפעילויות לימוד מאורגנות למבוגרים לרמה הממוצעת בכישורי מפתח בתחום של עיבוד מידע.
- מבוגרים העוסקים לעתים קרובות יותר בפעילויות הקשורות לקריאה וכתבייה ולמתמטיקה ומשתמשים יותר בטכנולוגיות מידע ותקשורת – הן בעבודה והן מחוצה לה – מגלים רמה גבוהה יותר של כישורי קריאה וכתבייה, כישורים מתמטיים וכישורי פתרון בעיות, גם בהתחשב כבר ברמת ההשכלה. עיסוק בפעילויות רלוונטיות מחוץ לעבודה מתאפיין בקשר חזק עוד יותר ביחס לרמת הכישורים הנבדקים מאשר עיסוק בפעילויות דומות במקום העבודה.

הקשר בין רמת כישורים ובין רווחה כלכלית וחברתית

- קיים קשר חיובי ובלתי תלוי בין היכולות הנבדקות – כישורי קריאה וכתבייה, כישורים מתמטיים ופתרון בעיות בסביבות עתירות-טכנולוגיה – לסיכויי ההשתתפות בשוק העבודה ומציאת תעסוקה, כמו גם בין לרמות שכר גבוהות יותר.
- בכל המדינות, אנשים שצויניהם בתחום הקריאה והכתבייה נמוכים יותר עשויים, בסבירות גבוהה יותר מבעלי המיומנות הגבוהה יותר, לדווח על בריאות לקויה, להאמין כי השפעתם על התהליך הפוליטי פעוטה, ולהימנע מהשתתפות בפעילויות קבוצתיות או התנדבותיות. ברוב המדינות, אנשים שרמת יכולותיהם נמוכה יותר צפויים גם לתת פחות אמון בזולת.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills*, OECD Publishing.
doi: 10.1787/9789264204256-en